
TRANEXAMINEZUUR BIJ MELASMA

WAT IS TRANEXAMINEZUUR?

Tranexaminezuur (merknaam Cyklokapron) is een geneesmiddel dat wordt gebruikt voor het behandelen en voorkomen van bloedingen, bij patiënten met een verhoogde bloedingsneiging. Het wordt o.a. gegeven aan patiënten met de bloedstollingsziekten hemofilie A en B, en aan vrouwen met hevige menstruatiebloedingen.

Bij toeval is ontdekt, al lang geleden, dat tranexaminezuur ook gebruikt kan worden om de **donkere verkleuring (hyperpigmentatie)** te verminderen bij volwassen patiënten met een hardnekkige vorm van **melasma**, en bij donkere kringen rondom de ogen die veroorzaakt worden door een overmatige aanmaak van pigment in de huid.

HOE WERKT TRANEXAMINEZUUR BIJ MELASMA?

Het is niet precies bekend hoe tranexaminezuur werkt bij melasma. Waarschijnlijk remt tranexaminezuur de werking van tyrosinase. Tyrosinase is een enzym dat nodig is voor de aanmaak van pigment in de huid. Als dit enzym minder goed werkt wordt de aanmaak van pigment in de huid vertraagd of geremd. Hierdoor wordt de huid na verloop van tijd weer lichter. De dosering van tranexaminezuur bij melasma is 2 keer daags 250 mg. Dat is veel lager (6 keer zo laag) dan de hoeveelheid die wordt gebruikt bij bloedstollingsziekten. Daarom zijn er ook weinig bijwerkingen. Het middel is niet geregistreerd in Nederland voor de behandeling van melasma. Maar er zijn inmiddels meerdere studies verschenen die aantonen dat tranexaminezuur effectief is en veilig bij melasma. Daarom kan het middel er wel voor worden gebruikt ook al is het er oorspronkelijk niet voor bedoeld.

WANNEER MAG U DIT MIDDEL NIET GEBRUIKEN?

- Als u last heeft of heeft gehad van stollingsproblemen zoals een trombose been of longembolie; of als dit soort stollingsproblemen in de familie voorkomen.
- Als uw nieren niet goed werken.
- Als u een kwaadaardige ziekte onder de leden hebt.
- Als u geneesmiddelen gebruikt voor hart- en vaatziekten.
- Als u antistolling gebruikt.
- Als u rookt.
- Als u orale anticonceptie ('de pil') gebruikt. Bij gebruik van tranexaminezuur in combinatie met orale anticonceptie is er in theorie een licht verhoogde kans op trombose. In de praktijk gebruiken vrouwen met melasma meestal geen orale anticonceptie, omdat orale anticonceptie melasma kan veroorzaken en verergeren.
- Als u zwanger bent. Het is niet 100% zeker of tranexaminezuur veilig kan worden gebruikt tijdens de zwangerschap. Bij gebruik in de tweede helft van de zwangerschap zijn er nooit stollingsproblemen of andere nadelige effecten bij de pasgeborene voorgekomen. Maar het is toch verstandiger om geen geneesmiddelen te gebruiken tijdens de zwangerschap, tenzij het echt strikt noodzakelijk is.
- Als u borstvoeding geeft. Een klein beetje tranexaminezuur komt via de borstvoeding in het kind terecht. Bij kinderen van vrouwen die na de geboorte eenmalig tranexaminezuur kregen vanwege een nabloeding zijn nooit problemen gezien, maar het is niet bekend wat het effect is als je het langdurig gebruikt voor melasma. Als u direct na de bevalling tranexaminezuur wil gaan gebruiken voor melasma, kies er dan voor om geen borstvoeding te geven.
- Als u allergisch bent voor één van de bestanddelen van het geneesmiddel.
- Als u eerder last heeft gehad van toevallen (convulsies).
- Bij een hersenbloeding (subarachnoïdale bloeding).

WANNEER MOET U EXTRA VOORZICHTIG ZIJN ALS U DIT MIDDEL GEBRUIKT?

- Als uw nieren minder goed werken, moet de dosis worden aangepast.
- Als u een grotere kans heeft op trombose mag u Cyklokapron alleen gebruiken indien dit strikt noodzakelijk is.
- Bij een onregelmatige menstruatie mag Cyklokapron pas gebruikt worden als de oorzaak van de bloeding is vastgesteld.
- Bij een diffuse intravasale stolling (DIS) mag u Cyklokapron alleen gebruiken in combinatie met heparine.
- Bij behandeling met geneesmiddelen, die de stolling remmen (anticoagulantia) mag Cyklokapron alleen worden voorgeschreven onder strenge controle van een op dit gebied ervaren arts.

WELKE STOFFEN ZITTEN ER IN DIT MIDDEL?

De werkzame stof in dit middel is tranexaminezuur. Iedere filmomhulde tablet bevat 500 mg tranexaminezuur. De andere stoffen zijn microkristallijne cellulose (E460), hydroxypropylcellulose (E463), talk (E553B), magnesiumstearaat (E470B), colloïdaal siliciumdioxide (E551), povidon (E1201), Eudragit E100, titaandioxide (E171), polypropyleenglycol 8000, vanilline.

HOE GEBRUIKT U TRANEXAMINEZUUR BIJ MELASMA?

Bij melasma neemt u 2 x per dag 250 mg in (2 x per dag een halve tablet van 500 mg). Meestal wordt dit maximaal 6 maanden voorgeschreven. De tablet van 500 mg bevat een breukstreep om de tablet doormidden te breken. Neem de tablet in met voldoende water, liefst na de maaltijd, om misselijkheid te voorkómen.

WAT ZIJN DE MOGELIJKE BIJWERKINGEN VAN TRANEXAMINEZUUR?

Vaak (komen voor bij minder dan 1 op de 10 gebruikers):

Misselijkheid, braken, diarree.

Soms (komen voor bij minder dan 1 op de 100 gebruikers):

Allergische huidreacties.

Zelden (komen voor bij minder dan 1 op de 1000 gebruikers):

Trombotische en embolische voorvallen (bloedstolsels, waaronder ook losgeraakte exemplaren die andere vaten verstoppen), zoals longembolie en cerebrovasculair accident (beroerte). Trombocytopenie (afname van de hoeveelheid bloedplaatjes) en de ontwikkeling van een verlengde bloedingstijd. Storingen van het kleurenzien en andere gezichtsstoornissen en duizeligheid gerapporteerd.

Niet bekend (frequentie kan met de beschikbare gegevens niet worden bepaald):

Toevallen (convulsies), vooral bij hoge doseringen.

Bovengenoemde bijwerkingen zijn gemeld bij de hogere doseringen van tranexaminezuur die gebruikt worden bij bloedingen. Bij de lage dosis die gebruikt wordt voor de behandeling van melasma zijn de meest voorkomende bijwerkingen alleen misselijkheid en verminderde menstruatie.

WAT MOET IK DOEN ALS IK TEVEEL TRANEXAMINEZUUR HEB INGENOMEN?

Neem contact op met uw arts of met het dichtstbijzijnde ziekenhuis. Soms is het nodig om te behandelen met actieve koolstof, of een maagspoeling, of het opwekken van een braakreflex. Klachten bij overdosering kunnen zijn misselijkheid, diarree, duizeligheid, hoofdpijn, bloeddrukdaling en spierverslapping (myopathie). Bij patiënten met tromboseneiging of trombose in de voorgeschiedenis, kan zich trombose (vorming van een bloedstolsel) voordoen. Ook kunnen toevallen (convulsies) ontstaan.

WAT MOET IK DOEN ALS IK EEN TABLET VERGETEN BEN IN TE NEMEN?

Een keertje overslaan is bij melasma geen probleem. Neem geen dubbele dosis om een vergeten tablet in te halen.

WAT KAN IK VERWACHTEN VAN TRANEXAMINEZUUR BIJ MELASMA?

Het middel werkt meestal goed. De donkere vlekken zullen na 1-2 maanden lichter worden, en kunnen zelfs geheel verdwijnen. Het effect is niet bij iedere patiënt even goed. Na het stoppen bestaat er een kleine kans dat het pigment weer terug komt. Zo nodig kan het middel opnieuw worden voorgeschreven.

